

فهرست

پیش‌گفتار	۱۵
بخش اول: نقشه‌خوانی	۱۷
فصل ۱: ایمنی	۱۹
۱-۱ مقدمه	۱۹
۱-۲ دستورالعمل‌های ایمنی برای کارشناسان شاغل در محل کار	۱۹
۱-۳ قوانین ایمنی فدرال	۲۱
فصل ۲: اندازه‌گیری خطوط	۲۳
۲-۱ مقدمه	۲۳
۲-۲ سیستم‌های آحاد انگلیسی و متریک	۲۳
۲-۳ مقیاس‌گذاری نقشه‌ها	۲۴
۲-۴ درجه‌بندی یک اینچی	۲۴
۲-۵ درجه‌بندی یک فوتی	۲۵
۲-۶ درجه‌بندی یک یاردی	۲۵
۲-۷ وسایل اندازه‌گیری خطوط	۲۶
۲-۸ اعشار و کسرها	۲۶
فصل ۳: اندازه‌گیری زاویه‌ها	۲۷
۳-۱ مقدمه	۲۷
۳-۲ اندازه‌گیری زاویه‌ها در یک دایره	۲۷
۳-۳ چهار نوع زاویه	۲۸
۳-۴ زوایای یک مثلث	۲۹
۳-۵ نحوه کار با نقاله	۲۹

۳-۶ درجه، دقیقه و ثانیه ۳۰

فصل ۴: چگونگی استفاده از خطکش‌های معماری ۳۳

۴-۱ مقدمه ۳۳

۴-۲ خطکش معماری ۳۳

۴-۳ آشنایی با خطکش معماری ۳۴

۴-۴ تمرین با مقیاس یک اینچ ۳۴

۴-۵ استفاده از مقیاس نیم اینچ ۳۵

۴-۶ نحوه استفاده از مقیاس‌های دیگر ۳۶

۴-۷ مقیاس‌های رایج در خطکش معماری ۳۶

فصل ۵: نحوه استفاده از خطکش‌های مهندسی ۳۹

۵-۱ مقدمه ۳۹

۵-۲ خطکش مهندسی ۳۹

۵-۳ ویژگی‌های خطکش مهندسی ۴۰

۵-۴ استفاده از خطکش مهندسی ۴۰

۵-۵ مقیاس‌های رایج در خطکش‌های مهندسی ۴۱

فصل ۶: علایم و اختصارات ۴۳

۶-۱ مقدمه ۴۳

۶-۲ علایم و اختصارات استاندارد ۴۳

۶-۳ تنوع در اختصارات ۴۳

۶-۴ تنوع در علایم ۴۴

۶-۵ جداول راهنما و فهرست علایم نقشه ۴۵

۶-۶ اختصارات و علایمی که با هم استفاده می‌شوند ۴۵

۶-۷ نمونه‌هایی از علایم و اختصارات ۴۶

فصل ۷: چگونگی ترسیم نقشه‌های اجرایی ۴۷

۷-۱ مقدمه ۴۷

۷-۲ نقشه اجرایی چیست؟ ۴۷

۷-۳ نحوه ترسیم دستی نقشه‌های اجرایی ۴۷

۷-۴ نقشه‌کشی به کمک کامپیوتر ۵۰

- ۷-۵ کاغذ رسم یا فیلم‌های مورد استفاده در نقشه‌کشی..... ۵۰
- ۷-۶ نقشه‌های سوپیایی ۵۱
- ۷-۷ مسئولیت تهیه نقشه‌های اجرایی با کیست؟..... ۵۱

فصل ۸: انواع نقشه‌های اجرایی..... ۵۳

- ۸-۱ مقدمه ۵۳
- ۸-۲ انواع نقشه‌های اجرایی ۵۳
- ۸-۳ نقشه محل کار (ساختمانگاه)..... ۵۳
- ۸-۴ نقشه عمومی ساخت‌وساز..... ۵۴
- ۸-۵ قسمت ساخت یا سازه ۵۵
- ۸-۶ نقشه لوله‌کشی..... ۵۶
- ۸-۷ قسمت‌های نقشه‌های مکانیکی محل..... ۵۷
- ۸-۸ قسمت نقشه‌های برق..... ۵۸

فصل ۹: مقاطع، نمادها و دیتایل‌ها (جزئیات ساخت)..... ۵۹

- ۹-۱ مقدمه..... ۵۹
- ۹-۲ مقاطع..... ۵۹
- ۹-۳ نماها ۶۳

فصل ۱۰: ترسیم نقشه‌های ساخت ۶۷

- ۱۰-۱ مقدمه ۶۷
- ۱۰-۲ چگونه نقشه‌های کاری تبدیل به نقشه‌های اوزالید یا ساخت می‌شوند؟ ۶۷
- ۱۰-۳ فرآیند دیاژو برای ترسیم نقشه‌های ساخت ۶۹
- ۱۰-۴ فرآیند چاپ الکترواستاتیک..... ۷۱
- ۱۰-۵ روش‌های دیگر چاپ نقشه‌های ساخت..... ۷۲
- ۱۰-۶ ذخیره‌سازی نقشه‌ها روی میکروفیلم و CD..... ۷۳

فصل ۱۱: چه کسانی از نقشه‌های ساخت استفاده می‌کنند؟..... ۷۵

- ۱۱-۱ مقدمه ۷۵
- ۱۱-۲ بررسی و تایید نقشه توسط کارفرما..... ۷۵
- ۱۱-۳ بررسی و تایید نقشه توسط ادارات مسئول ساخت مسکن..... ۷۵
- ۱۱-۴ رایه نقشه به پیمانکار جهت انجام مناقصه (پیشنهاد قیمت)..... ۷۶

- ۷۶ ..... ۱۱-۵ فروشنده یا تامین کننده های تجهیزات
- ۷۶ ..... ۱۱-۶ ارایه نقشه های ساخت به پیمانکاران ساخت

فصل ۱۲: مشخصات پروژه ۷۷

- ۷۷ ..... ۱۲-۱ مقدمه
- ۷۷ ..... ۱۲-۲ بخش ۱- شرایط عمومی پروژه
- ۷۸ ..... ۱۲-۳ بخش ۲- کار در ساختگاه
- ۷۸ ..... ۱۲-۴ بخش ۳- بتن ریزی
- ۷۸ ..... ۱۲-۵ بخش ۴- بنایی
- ۷۸ ..... ۱۲-۶ بخش ۵- فلزات
- ۷۹ ..... ۱۲-۷ بخش ۶- چوب و پلاستیک
- ۷۹ ..... ۱۲-۸ بخش ۷- حفاظت حرارتی و رطوبتی
- ۷۹ ..... ۱۲-۹ بخش ۸- در و پنجره ها
- ۷۹ ..... ۱۲-۱۰ بخش ۹- نماها
- ۷۹ ..... ۱۲-۱۱ بخش ۱۰- اقلام خاص
- ۷۹ ..... ۱۲-۱۲ بخش ۱۱- تجهیزات
- ۷۹ ..... ۱۲-۱۳ بخش ۱۲- اسباب و اثاثیه
- ۷۹ ..... ۱۲-۱۴ بخش ۱۳- ساخت و ساز ویژه
- ۸۰ ..... ۱۲-۱۵ بخش ۱۴- سیستم های بالابر
- ۸۰ ..... ۱۲-۱۶ بخش ۱۵- قسمت مکانیکی
- ۸۰ ..... ۱۲-۱۷ بخش ۱۶- لوله کشی
- ۸۰ ..... ۱۲-۱۸ بخش ۱۷- اطلاعات الکتریکی

فصل ۱۳: جداول راهنمای مشخصات و اطلاعات نقشه کشی ۸۱

- ۸۱ ..... ۱۳-۱ مقدمه
- ۸۲ ..... ۱۳-۲ اسم کار یا پروژه
- ۸۲ ..... ۱۳-۳ اسم معمار و یا مهندس
- ۸۳ ..... ۱۳-۴ عنوان برگه
- ۸۳ ..... ۱۳-۵ شماره گذاری صفحات یک مجموعه نقشه
- ۸۳ ..... ۱۳-۶ اصلاحات نقشه ها
- ۸۴ ..... ۱۳-۷ تاریخ گذاری نقشه های کاری (نقشه ساختمانی)
- ۸۴ ..... ۱۳-۸ امضا و اسامی در جدول اطلاعات نقشه
- ۸۴ ..... ۱۳-۹ مقیاس نقشه ها

۱۰-۱۳ مهر مهندس و معمار..... ۸۴

بخش دوم: نقشه‌کشی دستی..... ۸۷

فصل ۱۴: انواع و ضخامت خطوط در نقشه‌کشی..... ۸۹

۱۴-۱ مقدمه..... ۸۹

۱۴-۲ جدول خطوط مورد استفاده در نقشه‌کشی و نقشه‌کشی دستی..... ۸۹

۱۴-۳ خطوط ترسیمی با مداد (اتود)..... ۹۰

۱۴-۴ خطوط هدف..... ۹۱

۱۴-۵ خطوط نهان (ندید)..... ۹۲

۱۴-۶ خطوط امتداد و اندازه..... ۹۲

۱۴-۷ خطوط پر نازک..... ۹۳

۱۴-۸ خطوط تصویرکننده..... ۹۳

۱۴-۹ خطوط مرکزی..... ۹۴

۱۴-۱۰ خطوط صفحه برش..... ۹۴

۱۴-۱۱ خطوط شکسته..... ۹۵

۱۴-۱۲ خطوط حاشیه..... ۹۵

۱۴-۱۳ جدول خطوط مورد استفاده در دفاتر فنی..... ۹۵

فصل ۱۵: تصویر قایم یک جسم در نقشه‌کشی..... ۹۷

۱۵-۱ مقدمه..... ۹۷

۱۵-۲ صفحه دید جسم..... ۹۷

۱۵-۳ ترکیب صفحات دید..... ۹۹

۱۵-۴ انواع خطوط مورد استفاده در تصویرسازی قایم..... ۱۰۰

۱۵-۵ استفاده از تصویرسازی قایم برای ترسیم سه نما..... ۱۰۱

۱۵-۶ انتخاب نماهای صحیح..... ۱۰۵

فصل ۱۶: نقشه‌های اریب (ابلیک)..... ۱۱۱

۱۶-۱ مقدمه..... ۱۱۱

۱۶-۲ چگونگی ترسیم نقشه‌های اریب..... ۱۱۱

۱۶-۳ استفاده از خط‌کش معماری برای نقشه‌های اریب..... ۱۱۳

۱۶-۴ خط‌های ترسیم شده در نقشه‌های اریب..... ۱۱۳

۱۶-۵ تغییرات در نقشه‌های اریب..... ۱۱۴

فصل ۱۷: نقشه‌های ایزومتریک ۱۱۷

- ۱۷-۱ مقدمه ۱۱۷
- ۱۷-۲ چگونگی ترسیم نقشه‌های ایزومتریک ۱۱۷
- ۱۷-۳ تغییرات نقشه‌های ایزومتریک ۱۲۰
- ۱۷-۴ نمودار ایزومتریک لوله‌کشی ۱۲۲
- ۱۷-۵ در کجا از نقشه‌های ایزومتریک استفاده می‌شود؟ ۱۲۳

فصل ۱۸: استفاده از حروف و علائم در نقشه‌کشی ۱۲۹

- ۱۸-۱ مقدمه ۱۲۹
- ۱۸-۲ استفاده از شابلون حروف بزرگ ۱۲۹
- ۱۸-۳ شابلون حروف کوچک ۱۳۰
- ۱۸-۴ شابلون شماره‌گذاری در نقشه‌کشی ۱۳۱
- ۱۸-۵ جمله‌نویسی در نقشه‌های اوزالید ۱۳۱

فصل ۱۹: چیدمان اطلاعات در نقشه ۱۳۷

- ۱۹-۱ مقدمه ۱۳۷
- ۱۹-۲ ایجاد جدول اصلی نقشه‌ها ۱۳۷
- ۱۹-۳ سیستم سازمان‌دهی یا مرتب‌کردن یک پروژه ۱۳۷
- ۱۹-۴ مرتب‌کردن برگه‌های نقشه‌ها ۱۳۸

فصل ۲۰: استفاده از سایه و هاشور در نقشه‌ها ۱۳۹

- ۲۰-۱ مقدمه ۱۳۹
- ۲۰-۲ هاشورزنی ۱۳۹
- ۲۰-۳ پوشی ۱۴۰
- ۲۰-۴ ترکیب سایه و هاشور ۱۴۰
- ۲۰-۵ سایه‌زنی نقشه‌ها ۱۴۱
- ۲۰-۶ روش‌های سایه‌زنی نقشه‌های مایل و ایزومتریک ۱۴۱

فصل ۲۱: نمای ارتفاع در نقشه‌های ساختمانی ۱۴۵

- ۲۱-۱ مقدمه ۱۴۵
- ۲۱-۲ نماهای بیرونی ۱۴۵
- ۲۱-۳ نماهای داخلی ۱۴۶

- ۲۱-۴ نماهای تاسیسات برق ۱۴۶
- ۲۱-۵ نماهای تاسیسات برقی ۱۴۷
- ۲۱-۶ نماهای لوله‌کشی ۱۴۷

فصل ۲۲: جزئیات نقشه ساخت ۱۴۹

- ۲۲-۱ مقدمه ۱۴۹
- ۲۲-۲ چه جزئیاتی باید نشان داده شوند؟ ۱۵۰
- ۲۲-۳ جزئیات ساختگاه ۱۵۰
- ۲۲-۴ جزئیات سازه‌ای ۱۵۰
- ۲۲-۵ جزئیات معماری ۱۵۱
- ۲۲-۶ جزئیات مکانیکی ۱۵۱
- ۲۲-۷ جزئیات لوله‌کشی ۱۵۲
- ۲۲-۸ جزئیات الکتریکی (برقی) ۱۵۲
- ۲۲-۹ محل درج جزئیات روی نقشه ۱۵۳
- ۲۲-۱۰ جزئیات نقشه ۱۵۳

فصل ۲۳: نقشه‌کشی تقریبی با دست ۱۵۵

- ۲۳-۱ مقدمه ۱۵۵
- ۲۳-۲ انواع نقشه‌های دستی ۱۵۵
- ۲۳-۳ نقشه‌های دستی بر اساس مقیاس ترسیم نمی‌شوند ۱۵۶
- ۲۳-۴ خطوط مورد استفاده در نقشه‌کشی دستی تقریبی ۱۵۶
- ۲۳-۵ حروف‌گذاری در نقشه‌های دستی ۱۵۶
- ۲۳-۶ یادداشت‌نویسی روی نقشه‌های دستی تقریبی ۱۵۷
- ۲۳-۷ محل نقشه‌ها در یک صفحه ۱۵۷
- ۲۳-۸ خطوط اندازه و رابط ۱۵۷
- ۲۳-۹ سایه‌زنی و هاشورزنی نقشه‌های دستی ۱۵۷

فصل ۲۴: طراحی با ابزارهای نقشه‌کشی ۱۶۳

- ۲۴-۱ مقدمه ۱۶۳
- ۲۴-۲ لوازم رایج در نقشه‌کشی دستی ۱۶۳
- ۲۴-۳ ترسیم خطوط در نقشه‌های کاری ۱۶۵
- ۲۴-۴ روش‌های نقشه‌کشی و برای صرفه‌جویی در وقت ۱۶۵
- ۲۴-۵ رسم اجزای تهویه مطبوع و گرمایش ۱۶۶

۱۶۸ ..... ۲۴-۶ پلان اتاق تجهیزات

بخش سوم: خواندن و تفسیرکردن نقشه‌های معماری ۱۷۳

فصل ۲۵: خواندن نقشه‌های معماری ۱۷۵

۱۷۵ ..... ۲۵-۱ مقدمه

۱۷۵ ..... ۲۵-۲ نقشه ساختگاه و محل

۱۷۵ ..... ۲۵-۳ نقشه پی

۱۷۶ ..... ۲۵-۴ پلان معماری طبقات

۱۷۶ ..... ۲۵-۵ مقاطع دیوارها

۱۷۶ ..... ۲۵-۶ پلان قاب‌بندی پشت‌بام

۱۷۶ ..... ۲۵-۷ مقاطع طولی و عرضی

۱۷۶ ..... ۲۵-۸ مقاطع و دیتایل‌های دیوار

۱۷۷ ..... ۲۵-۹ پلان‌های بزرگ شده طبقات و نماهای داخلی

۱۷۷ ..... ۲۵-۱۰ جداول، مقاطع و نماها

فصل ۲۶: نقشه کانال‌کشی‌ها ۱۷۹

۱۷۹ ..... ۲۶-۱ مقدمه

۱۷۹ ..... ۲۶-۲ نوع کانال‌کشی نشان داده شده در نقشه‌ها

۱۷۹ ..... ۲۶-۳ کانال‌های ساخته شده در کارگاه با ورق فلزی

۱۸۰ ..... ۲۶-۴ نحوه کار با نمودار ضریب تخمین اندازه کانال

۱۸۱ ..... ۲۶-۵ اندازه‌گیری طول (فوت) کانال

۱۸۲ ..... ۲۶-۶ اندازه‌گیری طول (فوت) در اتصالات کانال

۱۸۳ ..... ۲۶-۷ فرم اندازه‌گیری کانال‌کشی

۱۸۴ ..... ۲۶-۸ تعیین وزن کل ورق مورد نیاز جهت کانال‌کشی

۱۸۵ ..... ۲۶-۹ تعیین هزینه کانال‌های ساخته شده در کارگاه

۱۸۵ ..... ۲۶-۱۰ هزینه نیروی کار (حق دست) کانال‌سازی

۱۸۵ ..... ۲۶-۱۱ عایق‌کاری کانال

۱۸۶ ..... ۲۶-۱۲ روش اندازه‌گیری عایق‌کاری کانال

۱۸۶ ..... ۲۶-۱۳ نحوه استفاده از نمودار عایق‌کاری کانال

۱۸۶ ..... ۲۶-۱۴ فرم اندازه‌گیری عایق‌کاری کانال

فصل ۲۷: خواندن نقشه‌های مکانیکی ۱۹۱

۱۹۱	۲۷-۱ مقدمه
۱۹۱	۲۷-۲ خواندن نقشه‌های مکانیکی
۱۹۲	۲۷-۳ جست‌وجوی سیستم‌های خاص در نقشه
۱۹۲	۲۷-۴ امتداد کانال‌کشی
۱۹۲	۲۷-۵ خروجی‌های رفت و برگشت هوا
۱۹۲	۲۷-۶ یادداشت‌گذاری و دستورالعمل‌ها
۱۹۳	۲۷-۷ دیگر اطلاعات نقشه مکانیکی
۱۹۳	۲۷-۸ مشخصات مکانیکی

فصل ۲۸: خواندن نقشه‌های برقی ۱۹۵

۱۹۵	۲۸-۱ مقدمه
۱۹۵	۲۸-۲ خواندن نقشه‌های برقی
۱۹۶	۲۸-۳ سیم‌کشی برق
۱۹۶	۲۸-۴ اطلاعات دیگر روی نقشه برق
۱۹۶	۲۸-۵ مشخصات برقی
۱۹۶	۲۸-۶ شناخت و درک این نقشه‌ها

فصل ۲۹: خواندن نقشه‌های لوله‌کشی ۱۹۷

۱۹۷	۲۹-۱ مقدمه
۱۹۷	۲۹-۲ جست‌وجو سیستم‌های خاص
۱۹۸	۲۹-۳ خواندن نقشه‌های لوله‌کشی

فصل ۳۰: آشنایی با محاسبات بارها در تاسیسات ۱۹۹

۱۹۹	۳۰-۱ مقدمه
۲۰۰	۳۰-۲ مبانی انتقال حرارت
۲۰۱	۳۰-۳ برای محاسبه بار به چه چیزی نیاز است؟
۲۰۳	۳۰-۴ شرایط طراحی
۲۰۳	۳۰-۵ موقعیت خانه
۲۰۴	۳۰-۶ مساحت زیرینا (کف)
۲۰۴	۳۰-۷ نوع پی (فونداسیون) ساختمان
۲۰۵	۳۰-۸ عایق‌بندی کف
۲۰۵	۳۰-۹ مساحت سقف
۲۰۶	۳۰-۱۰ عایق‌بندی سقف

۲۰۷	.....	۳۰-۱۱	مساحت خالص دیوار.
۲۰۸	.....	۳۰-۱۲	عایق بندی دیوار.
۲۰۸	.....	۳۰-۱۳	مساحت پنجره.
۲۰۹	.....	۳۰-۱۴	ساختار پنجره.
۲۰۹	.....	۳۰-۱۵	ضریب سایبان.
۲۱۱	.....	۳۰-۱۶	مساحت درها.
۲۱۱	.....	۳۰-۱۷	ساختار درها.
۲۱۲	.....	۳۰-۱۸	طراحی کانال ها.
۲۱۳	.....	۳۰-۱۹	تعداد ساکنین.
۲۱۵	.....	۳۰-۲۰	آهنگ نفوذ.
۲۱۵	.....	۳۰-۲۱	آهنگ تهویه.
۲۱۶	.....	۳۰-۲۲	بارهای متفرقه.
۲۱۷	.....	۳۰-۲۳	منطقه بندی ساختمان.
۲۱۹	.....		پیوست الف (شکل ها و فرمول های هندسی).
۲۲۱	.....		پیوست ب (جداول تبدیلات).
۲۲۳	.....		پیوست ج (اختصارات).
۲۲۷	.....		پیوست د (علائم).
۲۳۳	.....		پیوست هـ (چند نمونه از نقشه های تاسیساتی).
۲۹۵	.....		پیوست و (واژگان و اصطلاحات).